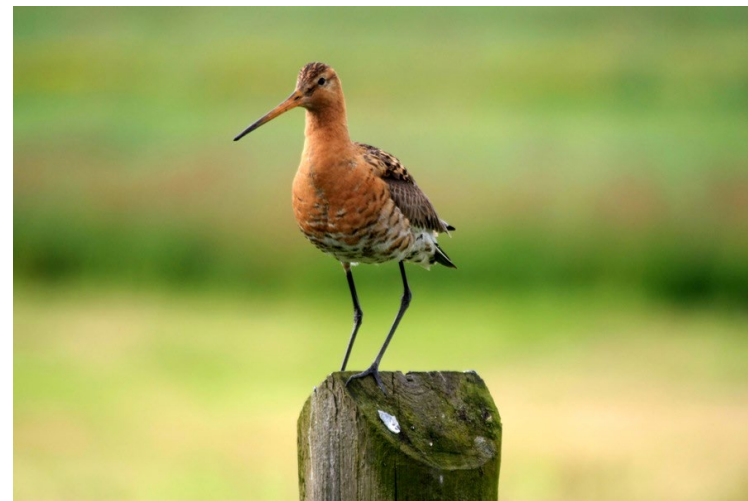

Perspectief voor natuur-inclusief boeren, zoals “bijvoorbeeld” met de biologische melkveehouderij

Mijn naam is Kees Water,
Bedrijfsadviseur Biologische Landbouw en ik ben betrokken bij de
doorrekeningen van de bedrijven in Aldeboarn

Dilemma 1. Natuur-inclusief ??

Er zijn geen eenduidige normen of wetgeving

- Daarom biologische landbouw als voorbeeld:
  - Grondgebonden
  - Wettelijke borging
  - Onafhankelijke Controle
  - Marktgericht

biologisch

- Bij Bio- op veen met lage drooglegging,
is boeren, bedrijfstechnisch en economisch ook een zeer grote uitdaging.

Dilemma 2.

De agrarische ondernemer

De gemiddelde melkveehouder is er nauwelijks klaar voor en heeft nog geen zicht op de perspectieven: intensiveren → extensiveren

- De boer moet het doen, hij moet het zien zitten
- De omgeving en bedrijf moet ruimte bieden
- Hij moet kennis en ervaring opbouwen
- Er moet economisch perspectief zijn
- Voordelige regelingen en voorwaarden

Natuurinclusief, ...op weg naar

Biodiversiteit in relatie met economisch perspectief.....uit de markt

(voor een natuur-inclusief verdienmodel)

veebezetting gve/ha	0,5	0,75	1	1,25	1,5	1,75	2	2,25	2,5	2,75	3	3,25
Waar ligt ruimte voor de Biodiversiteit	[Dark Green]		[Light Green]		[Light Green]		[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
Natuur	[Dark Green]		[Light Green]		[Light Green]		[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Dark Green]		[Light Green]		[Light Green]		[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Dark Green]		[Light Green]		[Light Green]		[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Dark Green]		[Light Green]		[Light Green]		[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Dark Green]		[Light Green]		[Light Green]		[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Dark Green]		[Light Green]		[Light Green]		[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
Plus op melk			+17 ct.	+11,5 ct.	+ 4 ct.	+ 2 ct.						
Melkprijs/kg			53 ct.	47 ct.	39,5 ct.	37,5 ct.					35,5 ct.	
Markt			Speciaal markt					Wereldmarkt				

Dilemma 3.

De marktperspectieven

Er is nog nauwelijks markt voor natuur-inclusief

- Er zijn wel diverse kleine initiatieven
- Bio-markt is er wel:
  - veel ervaring
  - tot nu toe zeer rustige –gestage groei
  - Marktaandeel bio nu :ca 5% → naar ca 7% in 2025
  - Groei wordt beperkt door hogere prijs + beperkt aanbod

Huidige instroom van bio-melkvee bedrijven : enkele 10-tallen per jaar

Bio- kan problematiek van veenweide markttechnisch niet opvangen

Dilemma 4.

Beleid + regelgeving

Maar .... Zonder markt is compensatie of subsidie nodig

- **Beleid naar Grondgebondenheid**

- Ombouw regelgeving: van resultaat per kg melk / per dier
---> naar resultaat per ha.
- Duurzame (pacht) vormen van grondgebruik
- Actief ondersteunend beleid grondtransitie t.b.v. extensivering
- Geen generiek beleid
- Compensatie van schade ten behoeve van peilverhogingen: koppelen aan resultaat: natuurbeheer - CO2-behoud - waterberging
- Fiscale ruimte bieden

Knoppen

- Allen Duidelijke visie en grenzen + controle
- Zuivelfabriek en handel Ontwikkelen van markten
- Overheden + Natuur-org. Beleid richten op duurzaam grondbeheer en extensivering
- Agrariërs Veranderend ondernemerschap

Met een mooie basis, met goede toon en juiste balans
ontstaat een plezierige melodie .